2. fejezet

Mitől jó egy házasság?

A **csoportokban,** a találkozó elején beszéljétek meg a múlt alkalommal tett elhatározást: miként sikerült a tisztaság tanúinak lennetek? És miként sikerült a szeretet „támadásával" aktívan továbbadnotok Jézus üzenetét: illetve hogyan sikerült szeretnetek egy-egy „nehéz embertársat"? Csak akkor érthetitek meg, és tehetitek magatokévá Jézus tanítását, illetve a kereszténység látásmódját a szerelemről, a szexualitásról, ha gyakoroljátok magatokat abban is, hogy életre váltsátok Jézus tanítását. – Ha *egyedül* olvasod a könyvet, számodra is akkor lesz ez életalakítóvá, ha a jézusi „életgyakorlatokat" végzed. – Ezután vegyük elő mai témánkat, illetve kérdéseiteket:

Bevezető: Mielőtt mai témánkba kezdenénk, válaszolunk egy kérdésre, amelyet a múlt óra után egyikőtök feltett. Hiszen ez egész beszélgetéssorozatunkat érinti:

K: A világ gyakran a hitünkkel ellenkező irányba sodor bennünket. Hogyan tekintsünk a világra?

V: A történelem minden nagy vallásában megjelenik a súlyos kérdés: honnan van a kettősség, honnan van a rossz a világban? – Egyes vallások azt válaszolják, hogy a világot kétféle istenség teremtette: van egy jó és van egy rossz istenség, és tőlük származik a jó és a rossz. Más vallások szerint a világ alapvetően inkább rossz. Az ember célja pedig az, hogy megszabaduljon az anyagi világban levő rossz erőktől. Ha majd megtisztult ezektől, akkor egyesülhet a világ felett létező Tiszta isteni Szellemmel, akkor oldódhat fel a „Nirvánában". – A történelemben gyökeres fordulatot hozott a kinyilatkoztatás: mert egy egészen új Isten-kép jelenik meg benne, és általa a világnak is egy új képe. Már az Ószövetség is azt tanítja, hogy Isten szereti az embert, és lényegében szépnek és jónak teremtette a világot. A teremtés (jelképes) elbeszélésében a teremtés egyes napjainak (folyamatainak) végén a szent szerző kijelenti: „És látta Isten, hogy jó, amit alkotott." Az ember megteremtése után pedig azt írja: „és látta Isten, hogy nagyon jó" (Ter 1,13.19.24.31).

Az Újszövetség *új* tanítása: hogy bár az emberiségben eláradt a bűn, Isten elküldte Fiát, hogy megváltson bennünket. A keresztény számára tehát a világ: megváltott világ. Úgy tekintünk minden emberre (a súlyos bűnösre is), hogy Jézus a vérét ontotta értük. És így tekintünk az egész világra.

Mit mondjunk tehát a világban levő rosszról? Az előbb mondottak mellett, a Szentírás úgy is beszél a „világról", mint a bűn világáról, amely nem fogadta be Jézust. János apostol sokszor szembeállítja Jézus új világát, és a bűn világát. A Szent János által leírt Evangélium így kezdődik: Jézus a világba jött, de a világ nem fogadta be őt (Jn 1,10–11). Ugyancsak János apostol idézi Jézus szavait: *„nem vagytok e világból valók"* (Jn 15,19). Következő beszélgetéseinken szembenézünk a Jézustól idegen világgal. De látni fogjuk, Jézus mégis megváltotta a világot. Minket küldött, hogy legyünk a megváltás hordozói. – Múlt órán idéztük már Jézus jövendölését: „Ha engem üldöztek titeket is üldözni fognak!" – De hozzátette: „De ha az én tanításomat megtartották, a tiéteket is megtartják majd!" (Jn 15,20) Nézzünk szembe tehát a kérdésekkel és sö-

tétségekkel, amelyeket a világban tapasztalunk! De már kezdettől legyen a szívünkben, minden sötétséggel szemben is: Jézus megváltotta ezt a világot, és minket küld, hogy az Ő Örömhírének hordozói legyünk.

Ilyen bevezetés után térjünk vissza témánkra:

Találkozóinkon a szexualitásról, a szerelemről, a házasságról beszélünk. A mai világban ezek a fogalmak sokak számára összezavarodtak. Mi keresztények úgy tekintünk a szerelemre, a szexualitásra, mint amelyek Isten gyönyörű ajándékai az embernek, és amelyeknek az a célja, hogy egy szép és boldog házasság felé tartsanak. De ma nem könnyű ezeket így kijelenteni sem. Hiszen halljuk, látjuk, tapasztaljuk, hogy sokan egészen másra gondolnak, ha a szexualitásról vagy a szerelemről esik szó. – A szíve mélyén azonban a legtöbb fiatal, a legtöbb ember mégis arra vágyik, hogy egyszer létrejöjjön az életében egy gyönyörű kapcsolat, egy gyönyörű szerelem, egy igazán gyönyörű házasság. A szociológiai felmérések is egyhangúan ezt igazolják.[4] Mi nemcsak hinni merünk ebben, hanem látjuk is, hogy a mélyen hívő fiatalok életében megvalósulhat a szép házasság, amelyről mindenki álmodik. Azonban csak akkor valósulhat meg, ha jól készülnek fel rá. Így folytassuk ma beszélgetéssorozatunkat arról, milyen a jó házasság?

I. Melyek a jó és melyek a rossz házasság tulajdonságai?

K: A házasságról fogunk beszélni? Miért nem előbb a szerelemről, szexualitásról?

V: Valóban a szex és a szerelem témái a serdülő vagy a fiatal korban jobban foglalkoztatnak titeket. A filmek, újságok, és környezetetek sok oldalról azt sugallják, hogy első a szex, a szerelem. *Előbb* próbáld ki az együttjárást, a szexet, *később* gondolhatsz a házasságra. És mi ennek az eredménye? A házasságoknak több mint a fele, a fiatal korban **megkezdett szexuális párkapcsolatoknak pedig mintegy 70%-a tönkremegy**.[5] Miért? Mert sokan fiatalon elkezdték a szexkapcsolatokat, „örömöket" keresni, anélkül, hogy a házasságra gondoltak volna. A házasság olyan, mint egy gyönyörű családi ház vagy egy mesebeli palota, amely akkor nem omlik össze, ha szilárd alapokra épült. Az alapokat a serdülő, illetve a fiatal korban kell letenni. Ahol a serdülő és fiatalkori szikla alapok hiányoznak, a házasság (ház) mocsárra épül.

A gondolkozó ember tervez. Akik pl. az érettségihez közelednek, megtervezik, hogyan szeretnének tovább tanulni. – A fiatalok többsége afelé tart, hogy házasságot kössön. Minden fiatalnak tervezni kellene ezen a téren is. Mert a jó házasság csak a fiatalkori életre épülhet.

Mostani találkozóink témáinak sorrendje is ilyen módon érthető. **Ha a mai órán elgondolkozunk a jó házasság törvényeiről, ezzel megalapozzuk, hogy a következő órákon beszélhessünk majd a szerelemről és a szexualitásról. –** Ma ezért azt beszéljük meg a csoportokban, *melyek a jó és melyek a rossz házasság tulajdonságai.*

---

[4] Pl. Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. A 2. javított kiadás szerk. Spéder Zsolt. Budapest, Osiris, 2006. 424.

[5] Ennek igazolására még visszatérünk.

K: Magunktól meg tudnánk fogalmazni, melyek a jó és melyek a rossz házasság tulajdonságai?

V: Évtizedek óta tartok előadásokat: serdülőknek és fiataloknak, sőt néha nem hívőknek is. Minden alkalommal elhangzik ez a kérdés. Izgalmas, hogy a különböző családi helyzetből jövők, sőt hívők és nem hívők is általában egyformán fogalmazzák meg a válaszokat ezekre a kérdésekre. Ez is mutatja, hogy az emberek többségének szíve mélyén él a vágy a jó házasság után. – A szociológiai kutatások is ezt igazolják: Miközben Magyarországon is romlik a házasságok helyzete, az életre szóló *házasság ideálja* (a felmérések szerint) *fiataljaink többségében változatlanul él*.[6]

A csoportok beszélgetése

Az 1. csoport kérdése: *Melyek a jó házasság tulajdonságai?* – És a válaszok:
bizalom, őszinteség,
egymás elfogadása,
tudnak megbocsátani, újrakezdeni,
tudnak lemondani akaratukról egymás kedvéért,
nem féltékenykednek,
szoktak beszélgetni egymással, – mindent meg tudnak beszélni,
közösen imádkoznak, Isten köti össze a házastársakat,
elfogadják egymás családját, múltját stb.

A 2. csoport kérdése: *Melyek azok a tulajdonságok, amelyek miatt a házasság rossz, vagy felbomlik?* – És a válaszok:
éretlenül, fiatalon léptek házasságra,
az első szerelemben kötötték a házasságot,
éretlen személyiségek,
hamar feladják, nem küzdenek meg érte,
nem tudják megbeszélni a problémákat,
nem kommunikálnak,
nem tudnak megbocsátani,
csak saját igazságukat látják,
nem fogadják el a másikat olyannak, amilyen,
nem bíznak egymásban,
rossz példák hatnak rájuk: a családjuk, barátaik, filmek…

A 2. csoport kérdése: *Mit hirdet a liberalizmus, mit hirdet ma sok film a szexualitásról? Milyen következményei vannak ennek a a fiatalságra és a házasságra? – A válaszok:*
Érintették azokat a témákat, amelyeket a következő II. pont kérdései-válaszai megfogalmaznak.

K: (Miután felírtuk a csoportok válaszait a táblára, általában felmerül a kérdés:) A sok szempont közül ki lehet-e emelni a ***legfontosabbakat*** *– amelyek miatt jó, vagy rossz a házasság?*

V: Foglaljuk össze, a táblára írtak alapján: melyek a legfontosabb okok, amelyek miatt a házasságok jók vagy rosszak:

---

[6] Vö. pl. Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. A 2. javított kiadás szerk. Spéder Zsolt. Budapest, Osiris, 2006. 424.

A rossz házasság legfontosabb *jellemzői:* a házastársak **éretlenek, nem ismerték meg egymást, nem tudják elfogadni egymást, nem tudnak kommunikálni.**

A jó házasság jellemzői: **jól megismerték egymást, el tudják fogadni egymást, jól kommunikálnak** (tudják megbeszélni a problémákat stb.).

K: Ha magunktól is rá tudunk jönni, mitől jó a házasság, miért van oly sok rossz házasság?

V: Talán egyes tanáraid is úgy tanítanak: Miután megismertették az új igazságokat, próbálják rávezetni az osztályt arra, mi a téma logikája, értelmessége. – Az erkölcs igazságaira is képesek vagyunk rájönni, mert olyan mélyen a lelkünkbe írta azokat a jó Isten. Miért zavarodnak bennünk mégis össze ezek az igazságok? – Ha környezetünkben az igazságok összezavarodtak (amint ezt ma is tapasztaljuk), ez nagy erővel hat ránk. Hasonlíthatjuk lelkünket és gondolkodásunkat egy tiszta tóhoz, amelynek a fenekéig lehet látni. De ha egy vihar felkavarja az iszapot, a tó összezavarodik, átláthatatlanná válik. Így járunk mi is, ha környezetünk zavaros. Ha viszont a jó Isten előtt, és az egymás iránti szeretet közösségében elgondolkozunk, – ha hagyjuk lecsendesülni a lelkünket és értelmünket, egyszerre képessé válunk, hogy újra a mélyére lássunk lelkünk megtisztult tavának: és felfedezzük benne az ott rejlő igazságokat. Így fedezhetjük fel azokat az igazságok is, amelyeket Isten a házasságról írt a szívünkbe.

K: Egy világban, amelyben ilyen sok a válás, van biztos útja a házasságra készülésnek?

V: Ma sokaknak olyan rossz tapasztalata van a házasságról, hogy nem is mernek már hinni az életre szóló kapcsolatban. Sok serdülő is azért él zavarodott életet, mert összezavarodott házasságokkal találkozott. Ajándék számodra, ha keresztény vagy: mert a komolyan keresztény házasságok (nagy általánosságban) szebbek, és reményt adhatnak. Vagyis a keresztény készület *biztos út!*

II. Az „Élet és a Halál kultúrája”

K: Mi az oka, hogy ma a házasságok fele felbomlik? Korábban miért nem volt így?

V: Ezzel a kérdéssel is egész tudományágak foglalkoznak, ezért csak vázlatosan tudunk most választ keresni rá. A házasságok felbomlásának fontos oka az is, hogy jelentősen megnőtt az emberek átlagos *életkora.* Hosszabb ideig „kell” együtt élniük, és egy új korszak jelent meg életükben, amikor a gyermekek „kirepültek” és a szülők egyedül maradnak. Talán még fontosabb ok, hogy a *hagyományos, falusi társadalmak megszűntek* (megszűnőben vannak). A falusias közösségeknek közös volt az erkölcse, közös a vallása, közös a család tisztelete. A városi világban az emberek és családok magányossá lettek.

Régen a házas kapcsolatot az élet minden körülménye és az egész környező társadalom összetartotta. A családok együtt éltek, dolgoztak, együtt nevelték jóval nagyobb számú a gyermekeiket. Ma a házasfelek egész napjukat másokkal töltik, másokkal születnek közös élményeik, barátságaik. Ráadásul: környezetük nem védi kapcsolatukat. Mi tarthatja ma össze a házasságot, ha a környezet és a körülmények nincsenek a házasok segítségére? *Ma csak a szeretet az, ami egy párt összetarthat.* Tehát ma sok-

kal érettebb szeretettel kell a fiataloknak házasságra lépniük, mint valaha. Mert korábban száz kötelék kötötte össze a házasokat, ma ennek az egyetlen köteléknek kell olyan erősnek lennie, hogy egymaga képes legyen összetartani őket.

Fontos tényező az is, hogy a mai házasságokat *nem erősíti a vallás,* a társadalmi meggyőződés sem. Ezzel utalunk egy *másik okra* is, amely a család szétesését okozza. A városi, iparosodó világban sokféle világnézet megjelent, terjedt a materializmus, és megjelent a materialista *liberális fogyasztói* szemlélet, illetve az említett szabadszex-szemlélet.

K: Mi a szerepe a liberalizmusnak a válásokban?

V: Múlt találkozásunkon kerestük már a választ a kérdésre: mi *az oka, hogy világunkban sokan szembefordultak a kereszténység szemléletével?* Ott beszéltünk a *fogyasztói társadalomról:* a fogyasztói emberről, akinek *bálványa* a teljesítmény, a fogyasztás, a siker, az élvezet; aki nem ér rá elcsendesülni, nem ér rá magába nézni, és nem ér rá se Istennel, se embertársával törődni. A fogyasztói társadalom hátterében egy filozófia, egy világnézet áll. Ez a **liberalizmus.** Mindnyájan ismeritek a szót… (A liberalizmus eredeti értelmében az emberi szabadságért küzdött. Voltak nagy alakjai a történelemben, akik sokat tettek az ember, az elnyomottak felszabadításáért.)

A ma elterjedt, szélsőségesen *liberális világszemléletnek* lényegi tanításai közé tartozik, hogy nincs Isten, nem létezik a Végtelen Jóság, Igazság, és nem létezik semmilyen örök erkölcsi törvény. Az ember szabad, és azt teheti, amit akar, amire képes. Ezért minden korlátot el kell törölni, ami az ember „szabadságát csorbítja".

A legtöbb ember tudatában van, hogy a világban is, és bennük is létezik a rossz, a rosszra való hajlam. Mi keresztények ezt „eredeti bűnnek" hívjuk. – A történelem népei, vallásai vallották és tapasztalták a jó és a rossz létét. Következőleg azt is vallották, hogy az állam és a nevelés feladata, hogy tiltsa a rosszat és támogassa a jót. – A mai szélsőséges liberális pártok, egyoldalú szabadságszemléletükből fakadóan, küzdenek a korlátok ellen. Küzdenek a gazdasági korlátok ellen (s így ők a „haszonelvűség", a szélsőséges kapitalizmus hirdetői), és küzdenek az erkölcsi korlátok ellen is. A hazai törvényhozásban ők a szószólói mindennemű szabadságnak, ami a szexszel, a házassággal, az élettel kapcsolatos, sőt a kábítószer-termesztés szabadságának is.

K: Egy előadó azt állította, hogy a „szexuális felszabadítás" megszabadította a fiatalokat az egyházi tilalmaktól.

V: Az ún. „szexuális felszabadítást" az 1960-as években hirdették meg liberális irányzatok. Kétségtelen, hogy ezt a „mozgalmat" az is kiváltotta, hogy a szexualitás terén sok merevség és egyoldalúság élt a társadalomban, és a kereszténységben is. De a „felszabadítás" aztán teljességgel átesett a ló túlsó oldalára. – Egyik fő tanítása volt, hogy a *fiatalokat fel kell szabadítani* a hagyományos és egyházi tilalmak alól: hogy „félelmek nélkül" élhessenek szexuális életet a házasság előtt is. Ekkor született a tetszetős jelszó: a szexuális kapcsolatot *ki kell próbálni* (illetve a pároknak egymást), hogy a házasság jól sikerüljön. Azt ígérték: ily módon *jobbak lesznek a házasságok,* és kevesebb lesz a válás. – Az eredmény az **ellenkező** lett. Egyre több fiatal elkezdte a szexuális életet és a házasság nélküli együttélést (vagy a „próbaházasságot"), és ezzel arányosan nőni kezdett a házasságok bomlása.

K: Vannak adatok, felmérések a fiatalok szexuális viselkedéséről?

V: Néhány évenként megismételnek felméréseket a fiatalság életéről, s ezen belül a fiatalok szexuális életéről is. Utóbb 2004-ben majd 2008-ban volt ilyen felmérés. A négy év összehasonlítása mutatja a helyzet romlását is.

Úgy hallgassuk ezeket az adatokat, hogy lássuk a romlást, amelyben élünk, és még inkább átéljük a küldetésünket!

A felmérés szerint tehát 2008-ban szexuális életet elkezdte a 15–19 éves fiataloknak 57%-a. Budapesten minden mutató még rosszabb: ott 2008-ban a 15–19 éves korosztály 72%-ának volt már szexuális tapasztalata. A kapcsolat létesítésének átlagos életkora az országban 17,2 év. A fiúk között a kapcsolatok megkezdésének átlagos életkora alacsonyabb: országosan 16,7 év. Budapesten ez is rosszabb: 16,3 év.

A 20–24 éves fiatalok közül mindkét évben csupán 7%-a vallotta, hogy ő nem élt szexuális életet. Egy újabb, 2010-ben végzett felmérés szerint a helyzet még rosszabb lett. Eszerint a 16 évesek 50%-a átesik az első szexuális kapcsolaton (közösülésen), és állítása szerint már a 19 éveseknek mintegy 95%-a elvesztette szüzességét.[7]

A házasság előtti szexuális kapcsolatok növekedésével egyenes arányban növekedni kezdett a válások és a tönkrement családok száma.[8]

A „szexuális felszabadítás" eredményei közé tartozik sok-sok gonoszság megnövekedése is: mint pl. a pornográfiáé, a nemi erőszakoké, a gyermekek ellen elkövetett bűntetteké, a pedofíliáé, a nemi betegségeké stb.

Kedves Fiatalok, kedves Olvasók! Ezek kemény adatok. De jobb tudnunk róluk, mint becsuknunk a szemünket. Egyidejűleg azt is tudnunk kell azonban, hogy mindezen tények mellett vagy ellenére, a magyar fiatalok többsége életre szóló házasságot, és több gyermeket szeretne, mint amennyit ténylegesen vállal.[9] Tehát a fiatalok ideáljai sokkal „jobbak", mint a tényleges helyzet. De sokan nem tudnak szembeszállni a világ sodrásával. Ez még inkább felelőssé tesz bennünket, hogy az igazi élet tanúi legyünk számukra. – A magyar felmérés szerint a fiatalok **5%-a a tiszta életet választja.**[10] Ez kevés, de sok is, mert erről alig tudunk. Hogy a mai körülmények között ők meg merik vallani, hogy ezt az utat választják. Vannak „nyugati" országok, ahol a **fiatalok 10%-a** vall így: vagyis ennyien merik ezt az életet választani, és szembeszállni a hamis világ sodrásával. Az Egyesült Államokban például már évtizedek óta mukdik egy keresztény összefogás a szabad-szex ellen, az ifjúság helyes nevelésére, a jó házasság távlatában. Németországban egy 2010-ben végzett felmérés szerint a 14-18 éves korosztályban, a 2005-ös adatokhoz viszonyítva ugrásszeruen növekedett azok aránya, akik tartózkodtak a szexuális kapcsolattól. Egy 2010-es felmérés szerint a német fiatalok 33%-a nem élt szexuális életet 17 éves koráig, és sokkal többen gondo-

---

[7] Vö. Ifjúság 2008. Gyorsjelentés, 18–19. old. Egy 2010-es felmérés szerint a helyzet romlott. http://index.hu/belfold/2010/09/24/szexfelmeres.

[8] Vö. Tárkányi Ákos (a KSH munkatársa): A családok helyzete a mai világban és a magyar társadalomban. Kézirat. 2005. http://nepesedes.hu/drupal/files/Tarkanyi; vö. Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. A 2. javított kiadás szerkesztője Spéder Zsolt. Bp., Osiris, 2006. 415–420. A műben gazdag, nemzetközi irodalmi hivatkozások találhatók.

[9] Vö: Andorka i. m. 424.

[10] Ifjúság 2008. Gyorsjelentés, 78.

„Én a tisztaságot választottam”

lkodnak az életreszóló kapcsolat távlatában, mint korábban.[11]

Korunk több elemzője és pápáink is, a „halál *kultúrájának”* nevezik a sokfelé elharapódzó fogyasztói szemléletet, illetve a szélsőséges liberalizmust, amely az élet központjába az önzést, a gyönyört, a szexet állítja, mert ezek eredménye az emberi személy, valamint a házasság és a család romlása. Pápáink, a „halál kultúrájával” szemben az *„élet kultúrájának”,* a szeretet kultúrájának hordozására hívják az emberiséget és különösen a keresztényeket.

K: Lehet azt igazolni, hogy a szex-kapcsolattól való tartózkodás a házasság javára válik?

V: Magyarország egyik legismertebb szociológiai kézikönyve (a szociológiát tanuló egyetemistáknak általában alapkönyve) többször leírja, hogy a vallásos emberek házasságai (illetve a vallásos hagyományú országok házasságai) jobbak, termékenyebbek, tartósabbak az európai, illetve az országos átlagoknál.[12] Ez közhelynek számít a témával foglalkozó szakemberek között.[13] És fordítva is: a *„nem vallásosak és a liberális nézetűek nagyobb eséllyel válnak el”*.[14]

Az európai statisztikák szerint több európai országban a házasságoknak mintegy 50%-a (vagy ennél több) bomlik fel. Magyarországon valamivel jobb a helyzet: 2007-ben a házasságoknak mintegy 45% esélye van a válásra.[15] – A házasságoknál jóval bomlékonyabbak az élettársi kapcsolatok: mintegy másfélszerese a házasságokénak. De ha ide számítjuk a serdülő, illetve ifjú korban megkezdett testi együttéléseket is,[16]

---

[11] Vö. Jugendsexualität 2010. Vö. http://www.bundesregierung.de/Content/DE/Artikel/2010/09/2010-09-02-jugendsexualitaet.html

[12] Vö. Andorka i. m. 418–419.

[13] Kiemelten foglalkoznak a vallásos családok nagyobb termékenységével, amely összefügg a család stabilitásával is. Ennek hatalmas irodalma van. Pl: Frejka, Tomas–Westoff, Charles F.: Religion, Religiousness and Fertility in the U.S. and in Europe. MPIDR Working Paper WP 2006, Max Planck Institut for Demographic Research, Rostock, 2006.

[14] Bumpass L.: Family Related Attitudes. In: Lesthaeghe (ed.): Meaning and Choice. The Hague. 2002. 162–189. Vö. Andorka i. m. 418–419.; vö. 416–424.

[15] A családok helyzete, a családról való pozitív szemlélet a magyar népesség körében jelentősen jobb, mint az európai átlag. Vö. Pongrácz T.–Spéder Zs.: Párkapcsolatok az ezredfordulón. Szociológiai szemle 2003. 55–75. Az adatokat lásd: Andorka i. m. 417., 421., 422. Vö. Tárkányi i. m.

[16] Az Ifjúság 2008. Gyorsjelentés szerint a 14–29 éves nyilatkozó fiataloknak átlagban 4,2 szexpartnere volt. A témáról a vizsgált korosztálynak csupán 52%-a nyilatkozott. Közöttük korosztály szerint lényegesek a különbségek: 14–19 éveseknek 1,3; 20–24 évesek közt 5,3; 25–29 éves korosztályban 6,3. A nők esetében a partnerek átlaga 2,9, a férfiaknál 5,8 jelzi a férfiak poligám hajlamát (80. oldal). – Nincs pontos adat arról, közülük hányan reménykedtek tartós kapcsolatban, de a felmérések arra utalnak, hogy legalábbis a lányok közül sokan abban reménykedtek. 81–82.

akkor azt kell mondanunk, hogy az összes megkezdett kapcsolatoknak mintegy 70%-a felbomlik.[17]

Az idézett könyvek, az általános szociológiai kutatások addig a megállapításig jutnak el, hogy a templomban kötött házasságok kisebb arányban bomlanak fel, mint a többiek. Viszont sok olyan fiatal is van, akik valamilyen formában vallásosak ugyan, de nem követik az egyház iránymutatását például szexuális kérdésekben.

Léteznek azonban olyan vizsgálatok is (melyet elsősorban lelkiségi mozgalmak és élő plébániai közösségek fiataljainak körében végeztek), amelyek azt kutatták, mi a gyümölcse, ha a hívő fiatalok a házasság előtt *tartózkodtak* a szexuális kapcsolatoktól **és a házasságban is a hitre építik életüket**. Ilyen esetekben *csupán 2–5%*-ra tehető a válási arány. Csak olyan kapcsolatok bomlottak fel közöttük, amelyekben súlyos *pszichés sérülés* volt kimutatható, vagy olykor a *hitélet romlott* meg. – Összefoglalva: amíg a világban **egy megkezdett párkapcsolatnak** (ide számítva a fiataloknak felelőtlenül megkezdett kapcsolatait is, amelyet legalább az egyik fél komolynak álmodott) legfeljebb **30% esélye** van arra, hogy „megmaradjon", a **mélyen keresztény módon készülőknek 95%** (azt is mondhatjuk, hogy 99%) **az esélye**.[18]

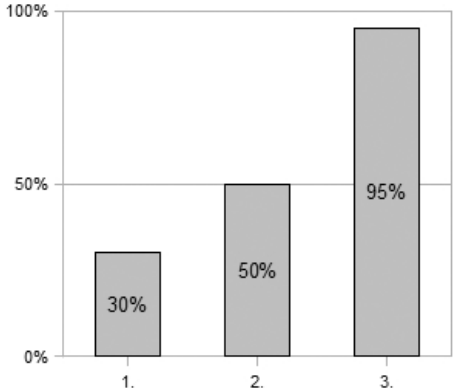

1. A párkapcsolatok 70%-a felbomlik, legfeljebb 30% válik tartóssá
2. Európában a házasságok 50%-a felbomlik, 50% marad tartós
3. A mélyen keresztény kapcsolatoknak és házasságoknak 95%-os a biztonsága

K: A jó házasságok azért váltak jóvá, mert fiatal korban nem éltek szexuális életet?

V: A tisztán készülő fiatalok házassága azért ennyire jó, mert a szexuális tartózkodás fokozott módon lehetővé teszi, hogy kialakuljanak a jó házasság feltételei. (Azok a feltételek, amelyeket a *csoportokban megfogalmaztatok!)* – Ha nem kábítja el őket a testi kapcsolat, ez segíti őket abban, hogy *meg tudják ismerni egymást,* el tudják fo-

[17] Néhány évtizede a a családkutatók és demográfusok viszonylag pontos adatokkal rendelkeztek a házasságokra, válásokra stb. vonatkozóan. Ma csak közelítő adatokról mernek beszélni, mert a korán elkezdett, illetve a házasság nélküli együttélések aránya folyton változik, és nehezebben mérhető. Vö. Andorka i. m. 420–423.; Tárkányi i. m.

[18] A témát többen kutatták, pl. M. A. Wilson amerikai kutató. Kutatása szerint azoknak a vizsgált pároknak, akik mindennap együtt imádkoztak, szentmisére együtt jártak, a fennmaradási aránya 95–99% volt, illetve 1%-uk bomlott fel. Lásd: Szeressétek egymást c. katolikus magazin, 3. szám. A téma részletes feldolgozását lásd még: Tomka Ferenc: Lelkipásztori teológia és az új evangelizáció. Budapest, SZIT, 2008. 243–248.

gadni egymást hibáikkal, különbözőségeikkel együtt; hogy *érett személyiséggé* váljanak (a tartózkodás által is); és *begyakorolják a kommunikációt,* szívük mélyének és mindennapi életüknek egymással való megosztását, a vitás kérdések megbeszélését, a közös imát, stb. – Ezért is érdemes „várni". Mert az egész házasélet boldogságának megalapozója, megerősítője lehet ez a várakozás.

K: Kimutatható, hogy a szabad szex rontotta meg a házasságok tartósságát?

V: Ha a házasságok romlását jelző számokat táblázatban ábrázoljuk, a válasz nyilvánvaló. Amilyen mértékben előrehaladt **a „szexuális forradalom"** (és a fogyasztói szemlélet), illetve amilyen mértékben növekedni kezdtek a szexuális kapcsolatok a serdülő korban, majd a házasság előtt, hasonló arányban nőtt évről évre a válások száma, nőtt a házasságon kívül született gyermekek száma, illetve egyre többen lettek, akik nem is mertek már házasságot kötni, és egyre csökkent a gyermekek születésének száma. Mindez mára oda vezetett, hogy az **egész európai jellegű (nyugati) társadalom sérültségéről és elöregedéséről: összeroppanásáról kell beszélni.** (Csak a bevándorlók – törökök, afrikaiak, kínaiak stb. – tudják azt életkori egyensúlyban tartani.)[19]

Válások – száma nő

Házasságon kívüli születések – száma nő

Házasság nélküli együttélések – száma nő

Gyermekszám (ami életben tartaná a társadalmat, a családot) – csökken

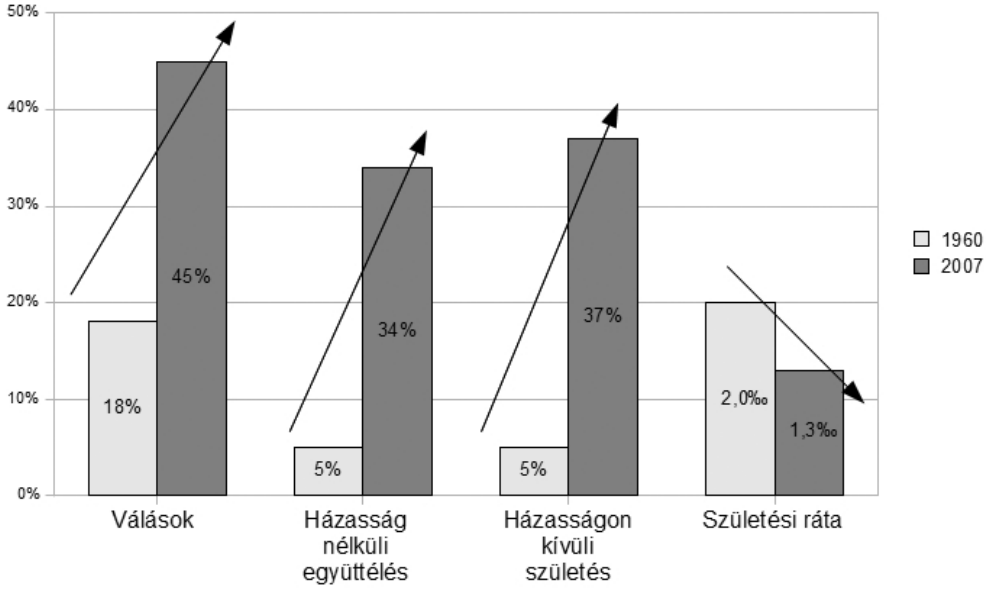

[19] Vö. Dobossy I. stb.: Öregedés és társadalmi környezet. Vö. Életünk fordulópontjai. KSH Népességtudományi Kutatóintézet. 2003. 160.

Adatok

1. Válások

1960-as években Magyarországon 100 házasságból 18 bomlott fel: 18%.

2007-ben 40 842 házasságot kötöttek, és 25 160 volt a válások száma. A házasságoknak 45% esélyük van a bomlásra. A felbomló házasságok 60%-ában van kiskorú gyermek: ez közel 660 000 gyermeket, félmillió családot, mintegy 1,2 millió embert érint.

Jellemzi a válás következményeit, hogy az elvált férfiak 2,37-szer, az elvált nők 2-szer nagyobb valószínűséggel halnak meg évekkel korábban, mint a házasságban élők.[20]

2. Házasság nélküli együttélések

1970-es években a házasulandó korosztálynak mintegy **5%**-a élt élettársi kapcsolatban, míg 2007-ben **34%**-a (Európa sok országában jelentősen magasabb ez az arány!). Pedig szakemberek számára köztudott, hogy az élettársi kapcsolatok, illetve a a „próbaházasságok" bomlási aránya jelentősen nagyobb (70%), mint azoké a kapcsolatoké, amelyekben házassággal kötötték össze életüket (kb. 45%).[21]

3. A vállalt **gyermekek száma** az előzőek eredményeképpen (és egyéb társadalmi erők hatására is) csökken:

1960 táján 100 nőnek 200 gyermeke született élete során: a termékenységi arány 2,00 volt. – 2007-ben a termékenységi arány 1,3-ra esett vissza (pedig ide számítják a katolikus és roma nagycsaládokat is; tehát a nem hívő házasságokban a gyermekszám az 1,1-nél is jóval alacsonyabb).

Tudni kell, hogy a népesség reprodukcióját, azaz a társadalom egyensúlyát a 2,1-es termékenységi arányszám biztosítaná. Ez Magyarországon 50 év óta nem valósul meg. Hasonló a helyzet a többi európai országban is. Ez a szám is jelzi a társadalom megroppanását: Egy elöregedő társadalom életképtelenné válik; csupán a bevándorlás tarthatja egyensúlyban.

4. Házasságon kívüli születés

1960-as években a gyermekek **5–10%-**a született házasságon kívül,

2007-ben 37%-uk. (Ha a szülők élettársi kapcsolatban élnek, háromszor-ötször akkora a valószínűsége, hogy a gyermekeik kénytelenek lesznek megtapasztalni szétválásukat, mint hogyha házasságban élnek.[22] A válás pedig maradandó sebet üt a gyermeken.)[23]

5. A házasságkötési életkor

1990 és 2007 között **5 évvel későbbre** tolódott. – És a fiatalok növekvő száma nem köt házasságot. (A házasságkötési életkor kitolódásának több oka van; ezek közül egyik döntő ok, a korán elkezdett szexuális élet.)[24]

---

[20] Vö. Kopp M. Új Ember 2010. II. 28.

[21] Lásd a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) a Társadalmi helyzetkép 2002 című kiadványának a népesedéssel és a családdal foglalkozó részét. Vö. Varga Zsuzsa 2003. 09. 05. http://www.vilaggazdasag.hu Vö. Ifjúság 2008. Gyorsjelentés.

[22] Vö. Tárkányi i. m. Vö. The State of the Nation Report: Fractured Families. The Social Policy Justice Group, 2006, 9–13. Lásd: www.centreforsocialjustice.com/client/downloads/BB_family_breakdown.pdf

[23] Vö. Ranschburg Jenő: A családi diszharmónia és a válás hatása a gyermek fejlődésére. In: Demográfia 1994/3–4. – A válás okozta seb gyógyulásában, illetve a személyiség megerősödésében nagy erőt adhat a hit, a vallás.

[24] Az adatokkal kapcsolatos áttekintést ad a 2004-es évből Andorka i. m. 420–422. A 2004-es évet követő adatokat a Központi Statisztikai Hivatal adatközlései alapján hozzuk. Vö. Tárkányi i. m.

K: Nagybátyámék hívők, és 20 év házasság után elváltak. Tehát a vallásos párok között is van válás!?

V: A vallásos párok közül is vannak, akik nem érett módon kötöttek házasságot, illetve nem részesültek elegendő felkészítésben. Közöttük is vannak idegileg sérült személyiségek, akiknek házassága bomlékonyabb. Az idegzeti sérülések időbeni felismerésére is a legnagyobb biztosíték a távolságtartó, hosszas együttjárás. Ez ad lehetőséget, hogy a felek alaposan megismerjék egymást, és éretten dönthessenek a házasság mellett, vagy az ellen.

Egyúttal az is igaz, hogy amint minden hívőnek mindennap újra kell kezdenie, hogy hűséges legyen Jézushoz, ugyanúgy a házastársaknak is. *Ha a házasfelek abbahagyják a jézusi életet, a közös imát,* az egymás iránti szeretet gyakorlását, a mindennapos közös újrakezdést stb., a *hívőnek indult házasságok is felbomolhatnak.*

K: Megfelelő felkészülés esetén biztosak lehetünk a házasság fennmaradásában?

V: Ezt a kérdést a könyvet lektoráló néhány szakértő is feltette. Majd miután ismételten végiggondolták, milyen felkészülést jelöl meg a könyv (a biztosan fennmaradó házasság feltételeként), elfogadták, hogy így valóban elképzelhető ez a rendkívülien jó arány, azaz igazoltnak fogadható el a felmérés, amelyre hivatkoztam. Igaz, hozzáfűzték: de arra, hogy ilyen módon készüljenek, csak azoknak a fiataloknak van esélye világunkban, akik a jót igazán akarják (a jóért áldozatot is tudnak hozni). Ez valóban így van. Neked azonban, aki olvasod ezt a könyvet, mindenképp jó tudnod, hogy **ez valóban „biztos út". Kérdés, hogy eléggé fontosnak tartod-e a saját jövődet ahhoz, hogy ezt az utat, Jézus „szűk ösvényét" válaszd** (Mt 7,13).

Az idézett adatok igazolhatóságát még érdekesebben szemlélteti az itt leírt kutatás „története". Az idézett számokat és gondolatmenetet először egy országos sajtóvita kapcsán írtam le a 80-as évek elején. Akkoriban, amikor a „szexuális felszabadítás" Magyarországra is betört, sokan támadni kezdték a keresztények felfogását, a házasság előtti szexuális megtartóztatással kapcsolatban, köztük sok tekintélyes szakember is (mint Buda Béla vagy Szilágyi Vilmos). A fejezetünkben kifejtett szempontokat, először 1982-ben, a Vigilia folyóiratban írtam le, két egymást követő számban megjelent tanulmányokban. Ezekben válaszoltam a keresztény tanítás elleni kritikákra.[25] Kifejtettem, hogy azoknak a fiataloknak kapcsolata, akik szexuális megtartóztatással készültek házasságukra (illetve a tartózkodásból nyert energiát szeretet-kapcsolatuk elmélyítésére fordították), tapasztalatom szerint 95–99%-a tartósnak bizonyult. (Ekkoriban a hazai házasságoknak már mintegy 45%-a felbomlott.) Hivatkoztam saját felmérésemre, amelyet keresztény kisközösségek fiatal párjai között végeztem, illetve részben azok között, akik az általam vezetett közösségekben kötöttek házasságot. – Erős ellentámadást vártam válaszként, hiszen a legnevesebb hazai szakemberek véleményével szálltam szembe. A visszhang azonban meglepő volt. Több szakmai folyóirat reflektált cikkeimre (Valóság, Világosság stb.), de senki nem vonta kétségbe az ál-

[25] Tomka F.: A család mai helyzete és a keresztény küldetés (Családszociológiai áttekintés). Vigília 1982/3, 410–417. A keresztény család életereje (A katolikus családfelmérések szociológiai elemzése). Vigilia 1982/4, 494–501. Az anyag átdolgozott és napjainkra alkalmazott formája megtalálható Tomka F.: Lelkipásztori teológia és az új evangelizáció. Budapest, Szent István Társulat, 2008, 232–250.

talam leírt adatok és logika elfogadhatóságát. Később néhány szakmai tanulmány hivatkozott ezekre az írásaimra, mint amelyeket hiteles forrásnak tekintettek. Világszerte több kutatás létezik, amelyek nyilvánvalóban igazolják a tiszta élet pozitív hatásait a házasságra, családra.[26]

K: Kikről állíthatjuk, hogy házasságuk biztosan jó lesz?

V: Ha a katolikusok házasságáról beszélünk, két értelemben is használhatjuk a „katolikus" szót. Az egyik értelem az, amellyel a társadalomkutatók közt általában találkozunk. A szociológusok ui. arra az *általános* eredményre jutnak, hogy a katolikus *vallást gyakorló területeken* a házasságok jobbak (tartósabbak és a konfliktuskezelésre jobban felkészültek).

Amikor mi, az előzőkben, az elkötelezett katolikus házasságok rendkívüli stabilitásáról beszéltünk, akkor a társadalomkutatóknál mélyebb értelmében használtuk a „katolikus" jelzőt. Nem egyszerűen azoknak a fiataloknak házasságáról beszéltünk, akik vallásosnak mondják magukat, vagy akik templomban kötöttek házasságot.

Kikről állítottuk, hogy az ő házasságuk biztonsággal életre szóló lesz? Kik voltak azok a párok, akiknek házassága a felmérés szerint 95, vagy 99%-ban élő és életre szóló lett?

a) Akik az egyház tanítását (és józan eszüket) követték abban, hogy a *házasságig törekedtek tartózkodni a szexuális kapcsolatoktól.* Az egymás felé húzó szerelem szent „energiáját" pedig arra használták fel, hogy elmélyüljenek egymás megismerésében, illetve a mások felé forduló szeretetben, kommunikációban.

b) Hívő párok, amelyeket megerősített a közös hit és imádságos élet. – A nem hívő fél általában a másik hite és különösen a tisztasága által találta meg a hit útját.

c) Olyan párok, amelyek egyházi közösségekhez tartoztak, illetve a nem hívő felek a hívők példája által kapcsolódtak idővel a közösség életébe. Az idézett felmérés olyan fiatalok, illetve párok között készült, akik *élő keresztény közösségekhez kapcsolódtak.* A házasság fennmaradásának nagy biztosítéka a hívő közösség; míg keresztény közösségtől való eltávolodás jelentősen gyengíti a házasság stabilitását.

Tanúságtétel
Egy fiatal pár tanúságtétele a MÉCS Családmozgalomból

Rebi az egyetemi évei alatt járni kezdett egy fiúval, Attilával. Néhány hónap alatt közelebb kerültek egymáshoz, de még nem döntöttek az életre szóló kapcsolat mellett. Folytassák ők maguk a történetet:

Rebi: Mivel úgy éreztük, nagyon közel kerültünk egymáshoz, egy idő után a szerelmünket a testi kapcsolatunkban is kifejeztük: kézfogással, öleléssel, csókkal. Bár úgy gondoltuk, ez így rendben is van, nagyböjti elhatározásunk az lett, hogy nem csókoljuk meg egymást. Elmentem a lelkiatyámhoz, és szóba került kapcsolatunk. Ő úgy gondolta, érdemes – a csupán indulóban levő kapcsolat esetében – várni a kézfogással, az öleléssel, a komolyabb döntésig. Különösen, mivel barátomnak volt már másik kapcsolata. Elmagyarázta, hogy az a nagyon kellemes érzés, amelyet a testi érintés örömével kapunk, egy kellemes kábító öröm, boldogság módjára hat (a hormonok által is). De ez-

[26] Vö. két amerikai kutatás: http://archpedi.ama-assn.org/cgi/content/abstract/164/2/152 és http://www.womenshealth.gov/News/english/635527.htm

zel kissé elkábítjuk magunkat, és így elveszítjük azt az erőforrást, amit egyébként a kapcsolatunk építésére fordíthatnánk. Ha viszont visszafogjuk magunkat ettől a kábító-boldog érzéstől, akkor megtanulhatunk olyan közel kerülni egymáshoz, ami a legmélyebb személyes kapcsolatra fog vezetni. Mert akkor a szeretet-kapcsolat építésében fogjuk keresni (mintegy kényszerülünk keresni) az örömöt. És majd ha komolyabban döntöttünk egymás mellett, akkor meglesz a helye a kézfogásnak és a szeretet egyéb jeleinek is.

Nem túl könnyen, de beláttam, hogy valószínűleg igaza van. A nehezebb az volt, hogyan mondjam ezt el Attilának. De elhatároztam, hogy így szeretném folytatni a kapcsolatunkat. Amikor húsvét hétfőn találkoztunk, több órát beszélgettünk, végül elhatároztuk, hogy „na jó, megpróbáljuk".

Nem volt könnyű az első pár hét. Teljesen hülyén éreztük magunkat, hogy négy hónapos együttjárás után karlóbálva sétálunk egymás mellett. De ugyanakkor kezdett izgalmassá is válni. Az elhatározás arra ösztönzött minket, hogy megpróbáljuk kifejezni a szerelmünket, egymáshoz tartozásunkat új módon is. A testi távolságtartás abban is segített, hogy valóságosabb képet alakíthassunk ki egymásról, hogy lássuk, mi marad az érzelmeket felerősítő testi érintkezés nélkül. Örömmel tapasztaltuk, hogy minden maradt a régi, sőt, többek lettünk a tartózkodás által. Mikor öt hónappal később elhatároztuk, hogy összeházasodunk, szép volt, hogy a jegyesség alatt a kézfogással, öleléssel is ki tudtuk fejezni a változást…

Attila: Mikor Rebi elmesélte lelkiatyjával való beszélgetését, azt gondoltam, „ez őrültség". (Első hallásra minden ismerősöm ugyanezt mondta.) De aztán beszélgettünk az atya indokairól, és logikát szerető gondolkodásom nem talált olyan „fogódzót", amely alapján elvethette volna ezeket. Végül úgy döntöttünk, belevágunk.

Az elején borzasztó nehéz volt. Nem is annyira testileg, mint lelkileg: hogy ugyanazt a szerelmet nem fejezhetem ki a megszokott módon. De éppen ebből született valami jó! „Kínomban" mindenféle más útját-módját találtam annak, hogy a szerelmemet kifejezzem: egy mosoly, egy tekintet, sok apró figyelmesség. A közösen megélt nehézség, útkeresés közelebb hozott minket egymáshoz. Azt eredményezte, hogy többet beszélgettünk, és jobban megismertük egymást. Ha gyakrabban ölelgettük volna egymást, kevesebbszer kezdtünk volna beszélgetésbe. Bennem felépült egy, ugyan messze nem tökéletes, de szép belső rend; és megerősödött a bizonyosság, hogy ha én képes voltam Rebiért erre a lemondásra, és ő is képes volt erre értem, akkor jól fogunk tudni egy életen át együtt élni.

Azóta két gyermekünk van. Házasságunkban naponta törekszünk együtt imádkozni, este pedig megbeszélni, hogyan éltük meg a napot, mit tettünk aznap szeretetből egymás vagy mások iránt. A lelki párbeszédnek ezt a képességét házasságra való felkészülésünk során tanultuk meg. Akiknél a testiség uralja a házassági felkészülést, gyakran nem jutnak el a személyes kapcsolatnak, kommunikációnak igazi mélységéig.

Rebi: Azóta részt veszünk a „MÉCS Napok" vezetésében is, házasságra készülők számára, és részt veszünk fiatal házasok egy csoportjának vezetésében. Hálásak vagyunk mindazért, amit kaptunk (a MÉCS lelkigyakorlatokon, a lelkivezetőnkön keresztül és jó könyvekből). Szeretnénk mindezzel másoknak is segíteni abban, hogyan kell jól készülni a házasságra.

III. A GENDER ideológia és a homoszexualitás

Többen írtatok kérdéseket a homoszexualitásról és az ún. gender-kérdésről. Beszéljünk ezekről, hiszen kapcsolódnak a „szexuális felszabadítás" és a liberalizmus témájához.

K: Homoszexuális fiatalok jöttek be egy iskolai óránkra. Mi hogy tekintünk rájuk?

V: Alapvető igazság, hogy minden embert tisztelnünk, szeretnünk kell, senkit nem szabad megvetnünk. Ezt leginkább Jézus tanítja. Fiatalok, felnőttek gyakran gúnyosan

beszélnek a „homokosokról”, vagy a leszbikusokról. Ti sose gúnyoljátok az ilyen embereket, azért mert ők „mások”. Jézus rájuk vonatkozóan is mondja: „Amit egynek tettetek a legkisebbek közül, nekem tettétek!” Persze a személy tiszteletben tartása nem jelenti azt, hogy a „másságot”, vagyis az ő életmódját és nézeteit el is kell fogadnunk.

K: Mit illik tudni a homoszexuálisokról!?

V: A homoszexualitás azonos nemű emberhez való szexuális vonzódást jelent, amint tudjátok. A heteroszexualitás, a másik nemű emberhez való vonzódás. Homoszexuális emberek léteznek. A média azonban e kérdésben is gyakran nagyítja a számokat. 10%-os társadalmi arányukról is írnak, hogy a kérdés fontosságát igazolják. Valójában általában a társadalomnak mintegy 2–3%-át teszik ki; az Ifjúság 2008 felmérés szerint a fiataloknak és fiatal felnőtteknek mindössze 0,2%-a vallja magát homoszexuálisnak.[27]

K: Ők így születnek? Nekik más génjeik vannak!?

V: Mintegy 30–40 évvel ez előttig általános volt a vélemény, hogy a homoszexualitás családi, „szocializációs” sérülés által jön létre. Akkoriban jelent meg az ellenkező állítás, amelyet elsősorban a *liberális* irányzatok terjesztettek: hogy nekik más génjeik vannak, és ezért még inkább el kell fogadnunk „másságukat”, és tiszteletben kell tartanunk azt.

Az utóbbi évtizedekben az emberi jogokat védő szervezetek politikai, illetve jogi kérdéssé alakították e témát. Kijelentik, hogy aki fejlődési rendellenességnek tartja a homoszexualitást, az alapvető emberi jogokat sért meg: mert tagadja az egyenlőséget, a homoszexuálisok egyenlő értékét. – Mindemellett sok kutató, és mi is azon a véleményen vagyunk, hogy a homoszexualitás általában szocializációs rendellenesség. Ami nincs ellentétben azzal, hogy működhetnek benne öröklési tényezők is.

A történelmi önvizsgálat és a párbeszéd szellemében meg kell vallanunk, hogy a kérdés körüli feszültség bizonyára nem élesedett volna ki ennyire, ha korábban a társadalom és maga az egyház is több szeretettel és megértéssel fordult volna a homoszexuálisok felé; és azok nem tapasztaltak volna ténylegesen hátrányos megkülönböztetést, vagy megvetést, olykor a keresztények részéről is. – A homoszexuálisokat vagy más szexuális irányulásúakat védő irányzatokban és tagjaikban meg kell látnunk egy *alapvetően humánus törekvést:* hogy egyetlen ember se érezhesse magát megbélyegzettnek, vagy kitaszítottnak.

K: Mi a katolikus egyház véleménye a homoszexualitásról?

V: *a)* A homoszexualitás eredetét tekintve a keresztények többségének, illetve a katolikus egyháznak vélemény ugyanaz, ami sok kutatóé: hogy a homoszexualitás általában szocializációs rendellenesség (bár feltehetően, az öröklési tényezők is befolyásolják, mint az idegzetet érintő mindenféle sebzettséget). Szerintünk Isten férfinek és nőnek teremtette az embert, vagyis természete szerint kétneműnek. Férfi és női voltában alkalmas arra az ember, hogy apává és anyává legyen, és páros szeretet-kapcsolatukból házasság, család jöjjön létre, majd abban gyermekek szülessenek.

---

[27] Vö. Homoszexualitás katolikus szemmel. Budapest, Jel, 2007. – Ifjúság, 2008. Gyorsjelentés. 78. old.

Ma több nyugati országban gyógyítják a homoszexualitást. A gyógyítás eredményeképpen sokan közülük visszatérnek a heteroszexuális életre, és szép házasságokat is tudnak kötni. – Mivel azonban a témát ma a liberális politika befolyásolja, a média eszközei – a rádiók, a televíziós szerkesztőségek vagy újságok – általában elutasítják, hogy hírt adjanak azokról a kutatásokról és eredményekről, amelyek a homoszexuálisok gyógyíthatóságáról beszélnek.[28]

b) A homoszexuálisok „megítélésével" kapcsolatban Jézus tanítása arra hív mindnyájunkat: hogy szeretettel és irgalommal forduljunk minden ember felé, különösen azok felé, akik a legkisebbek, akiket bántanak.

K: Testvéremet egy homoszexuális évfolyamtársa szexjátékra akarta csábítani. Nem volt jogos, hogy felháborodott?

V: Mi keresztények, amint sok humán gondolkozó ember, azt valljuk, hogy a szexuális kapcsolat Istentől rendelt helye a házasság. A szexuális kapcsolat egyéb formáit rendellenesnek tartjuk. – Egy keresztény a másneműek szexuális közeledését is a házasság távlatában látja. Ilyen értelemben (és a természet általános rendjének értelmében is) utasít el minden közeledést azonos neműek részéről is. – A határozott elutasítás formája, lehet a felháborodás. Mert ez a normális önvédelem egy módja.

K: Előfordult, hogy homoszexuálisok fordultak tanácsért az atyához?

V: Több homoszexuális kérte már tanácsomat. Olyan hívő fiatalok vagy felnőttek, akik az egyház tanításának tükrében sebzettnek érezték magukat. (Az a homoszexuális, aki csak azzal a véleménnyel találkozik, hogy a homoszexualitás természetes adottság, az ritkán gondol arra, hogy vonzalma egy fejlődési sérülés eredménye.)

Azok között, akikkel találkoztam, általában hamar fel tudtam fedezni valamilyen súlyos gyermekkori sérülést. Egyik esetben az apa rendszeresen bántalmazta az anyát és a lányát. A leányban így nem tudott kialakulni az apához/férfihez való vonzalom, és leszbikus lett: nőknél keres menedéket, biztonságot. – A férfi homoszexuálisoknál általában hiányzik az apával való kisgyermekkori kapcsolat, azonosulás. Ha a fiúnak nincs kapcsolata apjával, könnyen megesik, hogy saját férfi azonossága nem alakul ki.

De a homoszexuális hajlamú személyekkel kapcsolatban azt is tudnotok kell, hogy ezek az embertársaink szenvednek. Szenvednek, mert nagy kettősséget élnek át: másnak érzik magukat, mint a mellettük élő társaik. És szenvednek azért is, mert valóban sokan kigúnyolják vagy legalábbis csodabogárnak tartják őket.

A mélyen hívő homoszexuálisokról azt is tudnunk kell, hogy vannak köztük, akik Jézussal egyesülten viselik ezt a szenvedésüket.

*K: Olvastam a „**gender ideológiáról".** Hogyan taníthatják, hogy mindenki maga válassza meg a nemét?*

V: A gender szónak van egy pozitív értelme. A fogalom kezdetben a nők egyenjogúságának védelmében is keletkezett. Máig is a gender fogalmat használják az emberi jogokat védő egyesületek, valamint az egyetemek és a törvényhozás, amikor a nők

[28] Vö. Homoszexualitás katolikus szemmel megtalálható az interneten is: http://www.magyarkurir.hu/fajlok/hirek/25391/homoszexualitas_katolikus_szemmel.pdf Egy kutatókkal készült filmet találsz a kérdésről a következő linken: http://www.gondola.hu/cikkek/69417

egyenjogúságával foglalkoznak, illetve azért küzdenek: hogy a nőt, vagy pl. az édesanyát ne érhesse hátrányos megkülönböztetés a társadalomban. Erre sokszor volt, és sokszor van ma is szükség. – Később e fogalom köré sorakoztak a homoszexuálisokat védők is. Amíg arról van szó, hogy ne sértsék, ne részesítsék hátrányban őket, addig az ő követelésük is jogos.

Megjelentek azonban csoportok, akik átestek a ló túlsó oldalára. Őket nevezzük a *gender ideológia* követőinek. Közülük egyesek azt állítják, hogy az anyaság rabszolgává teszi a nőt, mert gyermeket kell szülnie és nevelnie, ahelyett, hogy a társadalmi ranglétrán magasabbra emelkedhetne. – Azt hirdetik, hogy a homoszexualitás vagy a különböző szexuális sérültségek természetesek, ráadásul a fiatalokat is ki kell oktatni arra, hogy szabadon éljenek mindenféle szexuális életet, és azzal párosodjanak, akivel akarnak. Azt is mondják: biztosítani kell a gyermekek és fiatalok szabadságát, hogy maguk választhassák meg nemüket. És bár ez abszurdnak tűnik számunkra, van egy félelmetes céljuk, amit terjesztenek, és egyes országokban, csecsemőotthonokban, óvodákban, iskolákban bevezették már: mely szerint a lányokat nem szabad lánnyá nevelni és a fiúkat fiúvá, hanem semlegesíteni kell a nevelést. Magyarországon is megjelent egy rendelet 2010-ben, amely ezt írja elő: meg kell szüntetni a lányos és fiús játékokat. Ez abba az irányba mutat, amit a Gender ideológia hirdet: hogy ily módon tehetjük őket szabaddá arra, hogy maguk dönthessék el, milyen nemet akarnak majd választani (férfiak, nők, homoszexuálisok stb. akarnak e lenni). Közben pedig – már megjelent tantervek szerint – meg kell tanítani a gyermekeket a különböző szexuális kielégülésekre. Valamikor ezt a magatartást a gyermekek *megrontásának* nevezték; és ma is legtöbb országban súlyos börtönbüntetés jár érte. De egyes gender ideológusok szórólapjaikon már oktatnak ilyen módszerekre.

Ideológiájuk védelmében súlyosan elítélő neveket találnak ki azokra, akik nem úgy gondolkoznak, mint ők: akik a házasságban, családban látják a helyes utat. Minket így *„heteroszexistáknak”* neveznek; vagy ha nem tartjuk természetesnek a homoszexualitást, akkor *„homofóbok”* vagyunk, vagy egy újabb kifejezés szerint: a „kétneműségmátrix” képviselői. Magyarországon is jelent már meg olyan tankönyvnek szánt kötet, amely szerint a „heteroszexisták” éppen olyan embertelenek, mint a nácik vagy az antiszemiták.[29] – Ez a gender ideológia tehát úgy lép fel, mint egy *diktatúra.* Más felfo-

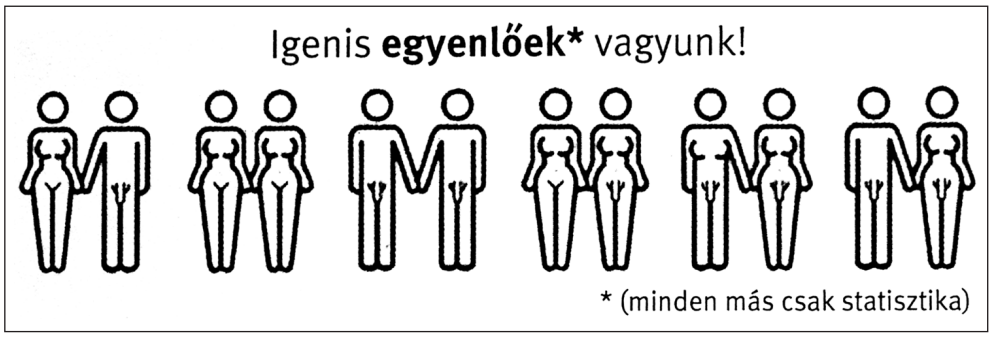

Gender plakát

[29] A nők és a férfiak története Magyarországon a 20. században. Kiadja a Szociális és Munkaügyi Minisztérium. Bp. 2008. 36–37.

gásnak nem enged teret: nem értékeli az anyaságot, a családot, a házasságot. A szexuálisan már romlásnak indult társadalmat egy további romlás felé sodorja: az eddiginél is szabadabb és teljesen összezavart szex felé. Ez kárára van a fiatalságnak, a házasságnak, családnak, azaz az egész társadalomnak.[30] Budapesten is látható volt egy ideig egy plakát (a sajtó szerint a liberális Budapesti Főpolgármesteri Hivatal megrendelésére), amely ezt hirdette: hogy minden szexuális kapcsolat és lelki sebesültség jogos.

K: Nem kellene-e „ellentámadásba" menni át, ezzel a gyilkos ideológiával szemben?

V: Ha a történelem folyamán egy gyilkos csoport meg akart támadni vagy fel akart gyújtani egy falut, szükségszerű volt, hogy félreverték harangjait, hogy mindenkit figyelmeztessenek a veszélyre. Az utóbbi korok háborúiban is megtörtént, hogy az ellenséges bombázók rejtve akartak megközelíteni egy települést, hogy minél gyilkosabb hatásúak legyenek bombáik. A támadott városnak figyelnie kellett a rejtett támadások kivédésére, azzal is, hogy megszólaltatták a szirénákat. – Ma is kötelessége minden jóakaratú embernek, és a keresztényeknek is, hogy bizonyos esetekben kiáltsanak, ha embertársaikat veszélyeztető, súlyosan félrevezető ideológiák jelentkeznek. Figyelmeztetnünk kell embertársainkat, ha (a Szentírás szavával) „báránybőrbe bújt farkasok" támadnak ránk (vö. Mt 7,15; 10,16).

Mindezek mellett a keresztények alapvető *fegyvere kell hogy maradjon a szeretet.* Miközben hangosan tiltakoznunk kell a másokat veszélyeztető ideológiák ellen, próbálnunk kell megértenünk és szeretnünk ezeknek az ideológiáknak képviselőit is. Hiszen minden emberben keresnünk kell a jót, és akkor többnyire meg is találjuk bennük ezt. – A liberális ideológiák és a gender ideológia hátterében is keresnünk kell, milyen igazság lehet az ezt képviselő emberek lelkében, ami összeköthet bennünket. – És akkor felfedezzük, hogy (a báránybőrbe bújt farkasok mellett) sok humánus ember van közöttük: akik azért lettek ennek az ideológiának követői, mert védeni akarják embertársaikat (a nőket vagy a szexuális sérülések hordozóit) a hátrányos megkülönböztetésektől. – Minden olyan emberrel van „közös nevezőnk", aki a másik felemeléséért, egyenlővé tételéért küzd.

K: Ha valaki átoperáltatja magát férfivá vagy nővé, hogy tekint erre az egyház?

V: Minden emberre szeretettel és irgalommal tekintsünk. Legyünk részvéttel, ha valaki ilyen természetellenes helyzetbe került.

Imént beszéltünk arról, milyen következményei vannak, ha a család elbizonytalanodik, ha a szülők elválnak. – Ha egy gyermeknek nincs jó édesapja, nem lesz jó apaképe: férfi képe. Ha nem normális a kapcsolata édesanyjával, ez egész életét, kapcsolatteremtő képességét és érzelmi vonzódásait összezavarhatja.

Azokban a társadalmakban, ahol sok a sebzett család, nagyobb arányban jelentkezik, hogy valaki nem tud saját nemével mit kezdeni, hogy homoszexuális lesz, vagy

---

[30] Részletes áttekintés kaphatunk a kérdésről a Családok Pápai Tanácsa által kiadott, a családi élettel és etikai kérdésekkel foglalkozó kifejezések lexikonában. A lexikon Genderrel kapcsolatos fontosabb cikkeinek fordítása megjelent az Embertárs c. folyóirat 2008/1. számában. Vö. G. Kuby: A nemek forradalma. Kairosz, 2008; D. Klenk (szerk.): A nemek összezavarása. Gender Mainstreaming, Kairos, 2009; http://www.magyarkurir.hu/fajlok/hirek/25881/A_nemek_forradalma.pdf; http://www.ojc.de/buecher/nemek-egyenloesege-gender-mainstreaming.html

éppen más nemű szeretne lenni stb. – Ha a serdülő előtt nem lebeg az a *cél,* hogy egy szép házasság-család felé növekedjen, ha a *múltja* egy szétvált család tapasztalata, és azt tanulja, hogy a *jelen* azért van, hogy kielégítse ösztöneit, szexvágyát, akkor ezzel ő indításokat kap arra, hogy sokféle szexhelyzetet kipróbáljon.

A rossz családi „szocializáció" mellett a korai vagy sebző szexuális tapasztalatok is összezavarhatnak valakit nemi öntudatában. Minderre rásegíthetnek a környezet, a filmek stb. Sose vessük meg az ilyen embereket. De ne felejtsük, hogy ez nem az ideál. Helyes, ha emberek részvétet keltenek az ilyen embertársak iránt. De a társadalom és az ifjúság kárára van, ha mintegy példaként vagy legalábbis szabadon választható alternatívaként állítják be őket.

IV. A keresztény küldetés

K: Mi a küldetésünk, ilyen zavarodott szemléletek között?

V: Küldetésünkkel kapcsolatban előző találkozásunkon a Római Birodalom példáját idéztük fel, illetve a kereszténység elterjedésének korát. Láttuk, akkoriban is a gyakran maffiózó, gyilkos és erkölcstelen római arisztokrácia alkotta a társadalom „felső rétegét", a nép körében pedig ugyancsak elterjedt volt a bálványimádás és a szabad szex. A keresztények kicsiny csoportjai mégis új életet tudtak vinni az összeomló pogány birodalomba. Később, amikor a keresztény társadalmakat, illetve az egyházat is újra és újra földre húzta a középszerűség, koronként új szentek, és új csoportok keletkeztek, amelyek új tűzzel kezdték élni az Evangéliumot, és lettek így, mindig újra, a korabeli társadalmak és az egyház megújítói. A kereszténység „túlélte" a fasizmusnak és az ateista kommunizmusnak hitet üldöző évtizedeit és társadalomrombolását is. – Korunkban újra összeomlóban van az európai társadalom, és összeomlóban van benne az elmúlt századok megszokásait hordozó egyház is. De világszerte ismét megjelent az elkötelezett, evangéliumi kereszténység. A megújulási mozgalmak és csoportok körül pedig újra kivirágzik az emberiség és az egyház. Ez a reményünk ma – mondják utóbbi pápáink is. És küldetésünk: hogy az evangéliumot megélő keresztények legyünk, megújult, testvéri közösségben!

K: Hogyan tudnánk ***összefoglalni*** *a mai órát? Mi az, amit ebből barátainknak el tudnánk mondani?*

V: Két lényeges pontban foglalhatjuk össze a ma mondottakat:

1. Amikor az egyház arra hívja a fiatalokat, hogy a házasságig ne éljenek szexuális életet, *nem tilalmat* akar állítani, hanem a *jó házassági készület feltételeit akarja biztosítani.*

Ti fogalmaztátok meg, melyek a jó házasság feltételei: Hogy a felek **érett személyiségek** legyenek, hogy **hosszú együttjárás** és kapcsolat után **érett legyen döntésük,** és jól **begyakorolják a kommunikációt,** a nehéz helyzetekben is**. –** Ha a fiatalok éretlen korban, vagy komoly ismerkedés nélkül belevetik magukat a szexuális életbe, a szex elkábítja őket, és csökkenti ítélőképességüket. Így nem tudják igazán *megismerni* egymást, nem tud kialakulni közöttük a megfelelő szeretet-kapcsolat és *kommunikáció.* Emiatt megy tönkre a legtöbb házasság.

2. A szabad szex világszerte tönkreteszi a házasságokat, családokat. A magyar és európai társadalmakban a (már fiatal korban) megkezdett párkapcsolatoknak **csupán** mintegy **30% esélye** van a fennmaradásra, míg a **mélyen keresztény módon (és tisztán) készülőknek 95–99% az esélye.**

K: El lehet kezdenünk készülni arra, hogy egyszer jó házasságot kössünk?

V: Közhelyszerűen beszélnek arról, hogy ma a ***fiatalok éretlenebbek,*** *illetve később érnek,* mint korábban. Láttuk, hogy a fiatalok átlagosan 4–5 évvel később kötnek házasságot, mint néhány évtizeddel ezelőtt, és házasságaik így is félelmetesen bomlékonyak. Láttuk, hogy a fiatalok nagy része, nehezen és bizonytalanul tud dönteni, a házasság mellett, éppúgy, mint általában az egész élet odaadását követelő hivatások mellett (ebből is következik, hogy növekszik az élettársi kapcsolatok, illetve a házasság nélküli együttélések száma; valamint hogy csökken a papi-szerzetesi hivatások száma is). Ezeknek a tényeknek persze sok oka van. Közéjük tartoznak elsősorban a megváltozott társadalmi körülmények, amelyekről a fiatalok a legkevésbé sem tehetnek. Közéjük tartozik az is, amiről ma beszéltünk, hogy a fiatalok „nem érnek rá" komolyan gondolkozni: szembenézni saját életükkel és az Élettel. Hajtja őket a *fogyasztói* verseny. Ez viszont olyan tényező, amellyel *van módotok szembefordulni,* módotokban áll védeni magatokat. – A személyes *érlelődésnek feltétele és útja* az, hogy az ember megtanulja megismerni önmagát, **megtanuljon szembenézni önmagával.** Így alapozza meg képességét is: hogy jó kapcsolatokat teremtsen másokkal, és így válhat alkalmassá az életre szóló házasságra is.

A *fogyasztói társadalom* titeket, fiatalokat is hajt a versenyre. A ti lelketek is meg tud telni bálványokkal: lehet az a tanulás (ha fontosabb helyre akar kerülni lelkedben, mint Isten); lehet a versengés, a bulik, a divat, elismerés, a számítógép, internet stb. Ha a szívünk tele van bálványokkal, egyszer csak nem marad időnk a Jó Istennel való beszélgetésre, az imára. Egy amerikai teológus-tudós izgalmas könyvet írt ilyen címmel: „Krisztus követése a fogyasztói társadalomban".[31] A kötetet sok nyelvre lefordították, magyarra is. Konkrét adatokkal, példákkal mutatja be, miként roncsolja meg a fogyasztói szemlélet az embert, a kapcsolatokat; hogyan teszi fogyasztási cikké a szerelmet, a szexualitást. A tanulmány egyik legérdekesebb része, ahol kifejti, hogy az ima és a keresztény liturgiák (ha odaadással veszünk részt rajtuk) milyen nagymértékben mélyítik el önismeretünket, és védik meg a keresztényt az elembertelenedéssel szemben. – *Szállj szembe te is a fogyasztói társadalom sodrásával,* az ebből fakadó „időhiánnyal": *tedd első helyre életedben Istent.* Ezzel biztosítod legjobban, hogy jól *érlelődjön emberséged* (és kereszténységed), és alkalmassá válj igazi, mély emberi kapcsolatokra, s a jó házasságra.

Legyen e héten a legalapvetőbb „önfegyelmezési" **gyakorlatod: a rendszeres reggeli és esti ima, és az abból fakadó cselekvő szeretet.**

Ha a Szentírásra építjük életünket (ahogy erről múlt óránk végén is beszéltünk), az sokszor meghív az imára. Erre hív a főparancs: „Szeresd Uradat, Istenedet, teljes szí-

---

[31] John F. Kavanaugh: Krisztus követése a fogyasztói társadalomban. Budapest, Ursus Libris, 2003.

veddel, teljes lelkeddel és minden erőddel". Majd az 1. parancs is: „Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!" Arra hív, hogy egész életünket járja át a Vele való kapcsolat: „Bármit szóltok vagy tesztek, mindent Isten dicsőségére tegyetek!" Csak ha az imára, az Istennel való kapcsolatra építjük életünket, akkor leszünk képesek a világ sodrásával szembeszállni, és Isten Fényét hordozni a világban.

a) Reggel időben ugorj ki az ágyból, és ne lustálkodj! Ha kicsit magadhoz tértél, a mosdás után, ne csak egy imaversikét mondj el! Minden ima első lépése: *állj lélekben az Isten-Jézus elé;* éld át, hogy Ő jelen van!

b) Imádban tervezd meg, hogyan fogsz Jézus szeretetével nekiindulni a napnak: hogyan fogod *továbbadni hitedet* azzal, hogy „támadsz", hogy mindennek ellenére is örömet szerzel embertársaidnak. (Isten is akkor tud benned maradni, és benned működni, ha te megmaradsz az Ő szeretetében!)

Próbáld előre megtervezni az estét is: mikor kell abbahagynod az egyéb foglalkozásokat ahhoz, hogy legyen idődd a jó esti imára. *Szállj szembe* ebben a világ „esti" sodrásának bálványaival (tv, számítógép, internet, buli). – És esti imád se csak egy „versike" legyen, hanem adj hálát a napért Istennek: legalább 4–5 eseményt fedezz fel napodban, amelyért hálát kell adnod. (Hiszen Ő minden eseményben melletted volt, akkor is, amikor emberileg nem voltál sikeres!) A hálaadás után kérj bocsánatot elkövetett hibáidért, hogy így Isten szeretetében tudj lepihenni.

A házasságra vagy egyéb hivatásra *való jó felkészülésnek* is legfontosabb feltétele:

a) hogy megtanulj naponta imádkozva elcsendesülni. A jó házasság legerősebb tartópillére, ha a pár képes együtt elcsendesülni, ha képesek együtt lelkük mélyére nézni, illetve ha – már a jegyesidőben majd a házasságban – tudnak együtt imádkozni: hálát adni, bocsánatot kérni!

b) A jegyes- vagy házaspár közötti további kapocs, ha van egy közös „kalandjuk", egy közös élményük, amely összeköti őket, akkor is, ha távol vannak egymástól. Ezt a közös élményt adja meg: ha mindegyikük a maga életkörülményei között képes Jézus szeretetével „támadni", képes Jézus tüzét adni embertársainak, – akkor is, ha (munkájuk vagy családi kötelességeik következtében) külön-külön töltik el napjukat!

Heti tervünk tehát a jelenünk terve is, és egyben eljövendő életünkre való legjobb felkészülés is: *gyakorold a rendszeres reggeli és esti imát, és az abból fakadó cselekvő szeretetet.*

Tanúságtétel
Egy fiatal pár tanúságtétele – Mitől lett jó a házasságunk?!

Ágnes: Az én családom ritkán jár templomba. Egy gimnáziumi iskolatársam révén kerültem egy katolikus plébániai ifjúsági csoportba.

András: Én vallásos családból származom. A Regnum Marianum mozgalom egy csoportjába is jártam. Majd én is arra a plébániára kerültem hittanra, ahol megismerkedtünk. – Most arra kért minket az atya, beszéljünk nektek arról, miként látjuk ma, mitől lett jó a házasságunk.

Ágnes: Amikor gimnazista voltam, tetszettem egy srácnak. Én csak barátságot éreztem iránta. Amikor kiderült, hogy tetszem neki, megijedtem, majd elkezdtem menekülni.

A srác virágot küldött, meg verseket, mire kénytelen voltam határozottan elküldeni. Osztálytársaim közül többen nem értették, miért nem kezdek el vele járni. Elmondtam, nem tudnám elképzelni, hogy ő legyen a férjem. Néhány osztálytársam azt mondta, ha őt hívná egy fiú, ő kapva kapna az

alkalmon. Néhány évvel később valaki azt mondta, hogy biztos valami baj van velem, hogy már húszéves vagyok, de még nem jártam senkivel. Talán túl magasra teszem a lécet, azután majd egyedül maradok. Érdekes visszagondolni, de ettől nem féltem. Valamiért biztos voltam benne hogy lesz családom, csak ki kell várni az igazit.

András: Én több lelkigyakorlaton vettem részt, amelyek sokat jelentettek. Megérintett egy előadó mondása: Azok közül válassz feleséget, akikkel egy sorban mész áldozni. Ez akkor még távolinak tűnt. Előtte még meg kellett tanulnom önálló, felnőtt kereszténnyé válni. Ki kellett nyitnom a saját zárt lényemet mások felé. Választottam lelkiatyát, és egy mély ifjúsági közösségbe kezdtem járni. Ott pont egy előadás-sorozatba csöppentem be, amely a szerelemről, és házasságról szólt.

Ágnes: Ezen az előadáson már én is ott voltam. Néhány hónappal korábban kerültem a közösségbe. Mivel előtte nem jártam templomba, nagy felfedezés volt számomra a hit. Meg az is, hogy ezen a plébánián látok nagy családokat, akik boldogok; meg hogy az emberek őszinték, és szeretik egymást, pedig nem is rokonok.

Fiatal házasok csoportja

Az előadás-sorozat is (a szerelemről, házasságról) nagyon tetszett, mert abban erősített meg, amit én magam is helyesnek gondoltam, de amiben a TV, az osztály- és iskolatársak elbizonytalanítottak. Egy jó barátnőmmel (aki nem járt keresztény közösségbe) sokat beszéltünk arról, hogy mi majd csak a férjünkkel élünk házaséletet. Ez az elhatározás bennem megerősödött hittanunkon. Barátnőm azonban megváltoztatta a véleményét; mert látott egy ismerős párt, akik előbb együtt éltek, s utána házasodtak, és kezdetben boldognak tűntek. Akkor ő azt mondta: „Látod, ők boldogok. Miért kellene nekem úgy élnem, mint neked, ha így is boldog lehetek." Ő elhitte, hogy ha nem próbálják ki a házas életet, akkor talán rosszul fog választani. Azóta a példának tekintett házaspár elvált, és barátnőm házassága boldogtalan.

András: A mi családunkban az volt a természetes, hogy tisztán élünk. Négyen vagyunk testvérek, szüleim most várják a tizenhatodik unokájukat. Ebből öt „unoka" a mi gyermekünk. Én mindig nagycsaládot szerettem volna, ez most sikerült is. – A feleségemmel hittanunkon ismertük meg egymást, de eleinte csak barátok voltunk.

Ágnes: Én többször jártam Andráséknál, mert a nővére jó barátnőm lett.

András: Egy idő után mindketten azt éreztük, hogy a másik már többet jelent a barátnál. Leültünk beszélgetni. Majd írtam egy levelet, amelyben pontokban megfogalmaztam, hogyan akarom élni, a kereszténység tanácsai alapján, kapcsolatunkat. Elküldtem Ágnesnek is, hogy tudja, ezek számomra az alapelvek.

Ágnes: Tetszett nekem a levél. Ez az, gondoltam, mindig ilyen embert kerestem, aki tudja, mit akar, és ki is tart amellett.

– *Isten az első mindenek felett.* Ez volt az első pont. Mindketten Isten útján akartunk járni. Tudtuk, ha keressük az Ő akaratát életünkben, akkor ebben az együttjárásban nem csak a mi vágyunkat találjuk majd meg, hanem még inkább az Ő akaratát.

– *A lelkivezetőinkre mindig hallgatunk, még akkor is, ha nehéz.* Ez volt a második pont. És így folytatódott: Megkérjük, hogy szóljanak, ha rosszul csinálunk valamit.

András: Mivel szerelmesek voltunk, és tudtuk, hogy ilyenkor az eszünk néha elvész, „vétójogot" adtunk nekik. Hiszen ők az egyház isteni és bevált tapasztalatát közvetítik számunkra, és kívülről emberileg is jobban ráláthatnak életünkre.

– Tisztának és szabadnak akartuk a kapcsolatot. Ha esetleg kiderül, hogy mégsem közös az utunk, akkor is tisztán állhassunk leendő párunk elé. Ugyanakkor komolyan vettük, hogy házasság is lehessen belőle.

Ágnes: A tisztaság kérdés nagyon foglalkoztatott korábban is. Olvastuk, mondták és mi elhittük, hogy létezik *a testi közeledés lépcsőzetességének törvénye: a testi érintkezés egy foka kielégít egy darabig, majd lassan kopni kezd, és mindig többre vágyunk.* Előbb az érintés, majd intim érintések, majd a testi közösség (ld. Josh McDowell & Paul Lewis: Neked milyen szerelem kell? 84. o.). Mivel tudtuk, hogy a házasélet helye a házasságban van, elhatároztuk, hogy óvatosan bánunk a testi közeledésekkel, hogy *a testünkkel ne többet fejezzünk ki, mint amennyire a kapcsolatunk megérett, amennyire a lelkünk eggyé vált.*

Gimnazista koromban történt, hogy kaptam egy osztálytársamtól egy szerelmes levelet, majd válaszoltam rá. S aznap, egymást kézen fogva lelkesen mentünk haza. A srác búcsúzáskor meg akart csókolni, de erről sikerült lebeszélnem. Másnap furcsa üresség és zavarodottság volt bennem: mit csináltam én tegnap? Miért sétáltam kézen fogva a sráccal, hiszen alig ismertem. Rádöbbentem, hogy magam előtt és a többiek előtt sem tudom vállalni ezt a kapcsolatot. Egy pillanatra bebeszéltem magamnak, hogy szerelmes vagyok, de reggelre már csak annak örültem, hogy legalább nem hagytam magamat megcsókolni. Napközben persze nehéz volt elmondanom neki, hogy bocs, de vége. Most már tudom, hogy akkoriban a srácnak nem lett volna szabad megírnia azt a levelet, és nekem nem kellett volna válaszolnom. Hiszen alig ismertük egymást, igazán baráti viszony se volt köztünk. Előbb arra kellett volna törekednünk, hogy megismerjük egymást… és még hosszú időnek kellett volna eltelnie addig a bizonyos szóig: hogy „szeretlek".

Elisabeth Elliot: Szerelem és tisztaság c. könyvéből megértettem mi volt akkor a hiba:

„Apám azt a tanácsot adta négy fiának, hogy *sohase mondják egy nőnek: »szeretlek«, amíg nem készek azzal a kérdéssel folytatni: »Hozzám jönnél-e feleségül?«*. De ne is kérdezzék meg senkitől, hogy »Hozzám jönnél-e feleségül?«, amíg előbb ki nem mondták: »szeretlek«. – Milyen sok fájdalomtól és félreértéstől kímélnénk meg magunkat és másokat is, ha a férfiak betartanák ezt a szabályt" (73. o.).

András: Igyekeztük ilyen módon megélni kapcsolatunkat. Persze nem ment simán. Körülöttünk egyre több csókolódzó párt láttunk, és az érzéseink és vágyaink erősödtek. Együtt jártunk már, de nem tudtuk jogos-e, ha megfogjuk egymás kezét. Egyik hittanunkon közösen fogalmaztuk meg: mi az igazán emberi és őszinte válasz:

– Mit fejez ki a kézfogás? Mikor jogos, és szép, ha kézen fogva járunk? – tette fel a hittanórán atyánk a kérdést.

– A csoportokban azt a választ fogalmaztuk meg: hogy *a kézen fogva járás akkor jogos,* akkor felel meg annak, amit „jelez": *ha már létezik valamilyen komoly döntés egymás mellett,* egy komoly, távlatba mutató kapcsolatban, amit általában az eljegyzés fejez ki!

Így újra tiszta lett minden. Vártunk a kézfogással. Az utcán csak attól kezdve sétáltunk kézen fogva, miután kitűztük az eljegyzés időpontját.

András: Ifi hittanunkon minden alkalommal tettünk egy elhatározást, hogy váltsuk életre az órán tanultakat, az ott olvasott szentírási részt. Engem egy találkozón megragadott Jézus szava: „amit egynek tettetek legkisebb testvéreim közül, azt nekem tettétek" (Mt 25,40). Megragadott a hozzá kapcsolódó feladat: keresd meg a legközelebbi embert és tégy neki valamit szeretetből. Hittanunkon arról is beszéltünk, hogy ha találkozunk, mondjunk el egymásnak valamit az Istennel és embertársakkal megélt kapcsolatunkból. Törekedtünk elmesélni, mit éltünk aznap, milyen apró szeretetlépéseket tettünk embertársaink felé. Lassan gyakorlattá vált számunkra, és nagyon közel vitt minket Istenhez és egymáshoz.

Amikor elhatároztuk, hogy komolyan együtt akarunk járni, arra hívott bennünket az atya (amint mindenkit, aki együtt járt), hogy a közösségi ünnepeken ne csak egymással foglalkozzunk, hanem igyekezzünk a többiekre, a magányosokra, a vendégekre figyelni. Ez nem egészen könnyű, amikor nagyon szerelmes az ember. De végül is nagyon érdekes volt és egy egészen újszerű lelki kapcsolatot hozott létre köztünk. Annyira sikerült másokkal törődnünk, hogy volt, aki csak fél év késéssel fedezte fel, hogy elkezdtünk együtt járni.

Jegyesi felkészüléseinknek, illetve a „jegyesoktatásnak" egyébként nálunk mindig központi témája a jegyesek közötti szeretet-kommunikáció megtanulása és a konfliktusok kezelésének megtanulása is. Gyakoroltuk a közös imát, a közös lelki megosztást, az egymással való őszinte beszélgetést; és azt is, hogy hetente legyen egyszer időnk egymásra, amikor egy csendes ima után írjuk le, vagy mondjuk ki egymásnak, milyen ajándékot kaptunk a héten a másik részéről, és mi az ami fájt, illetve melyek azok a nézetkülönbségek közöttünk, amelyeket tisztáznunk kell.

Ágnes: Házasságunk 11 éve alatt sok meglepetés ért a férjem részéről. De ezek mind pozitív meglepetések voltak. Az együttjárásunk során sikerült igazán megismernünk egymást. Az eltelt évek alatt, a hullámvölgyek ellenére is, növekedett a szeretetünk és a szerelmünk, és tudtunk átlépni minden nehézséget.

A mi életünk alapja is az, amiről ti ma beszéltetek, és amely a legtöbb élő keresztény házasság alapja: a közös ima; a naponta megélt lelki élmények megbeszélése. Most már a nagyobb (a 3 év feletti) gyermekeink is belekapcsolódnak az esti imába, beszélgetésbe. Elmondjuk egymásnak, miben sikerült örömet szerezünk valakinek, vagy milyen esemény vagy fájdalom volt, amelyben Jézussal találkoztunk, Őt megszólítottuk, amiben segítségét kértük, amit Neki felajánlottunk.

András: Közeli és távoli baráti körünkben sok házasságot látunk tönkremenni. De azt is látjuk, hogy azok a párok, akik úgy készültek, ahogyan mi is, akár plébániánkon, vagy ismerősök között a Regnumban, vagy más ifi közösségekben vagy lelkiségi mozgalmakban, azok mind boldogan élnek. Hisszük tehát, illetve biztosak vagyunk benne, hogy ez a jó házasságkötés biztos útja.

Úttörők
Gimnazista fiatalok – szövetséget kötöttek a tisztaságra

Katolikus hírügynökségünk (MK) egy érdekes hírt közölt 2009-ben: „**A nyíregyházi Szent Imre Gimnáziumban** működik egy **közösség,** a **FÍLIA.** Tagjai és lelkes diákok indították a Fiatalok a Világ Életéért (FAVÉT) nevű programot. A tavalyi konferencia után elhatározták, hogy **misszózni fognak,** és járják az iskolákat, közösségeket. Szívesen vállalnak egynapos evangelizációt, és annak kapcsán ***beszélnek a tisztaságról*** is. Az érdeklődők az imakonferencia-[kukac]gmail.com címen keresztül vehetik fel velük a kapcsolatot."

A Fília közösséget tehát ***katolikus gimnazisták*** hozták létre, lelkivezetőik segítségével és mégis nagyon önállóan. Mára túlnőtt a gimnázium keretein, de ott is jelen van. Ismerjük meg alapelveiket, amelyeket maguk a fiatalok fogalmaztak meg:

A FÍLIA a szeretet hírnökei
– a TETT embereinek lelkisége

„Úgy világítson a ti világosságotok az emberek előtt, hogy jótetteiteket látva dicsőítsék mennyei Atyátokat…" – Ezt az „igét" akarjuk befogadni… Rajtunk múlik, átengedjük-e magunkat Jézusnak, hogy általunk árassza fényét a világra.

Akiben él Jézus, aki eggyé vált életet él vele, annak a nászágy, a családi otthon, vagy a pappá szentelés és a szerzetesi örökfogadalom tétel pillanata több, mint a földi életre szóló önátadás: aki Krisztusban él, az túléli saját halálát, ezért is ígérheti meg, hogy örökre a tied vagyok…

Kikből áll ez a Közösség?

A **TETT** embereiből. TETT, mint a következő szavak kezdőbetűi is jelzik: ***Tisztaság, Engesztelés, Tevékenység*** és ***Tanúságtétel***

Tisztaság: Ígéret, hogy *megtartjuk tisztaságunkat a házasságra* (vagy egyéb hivatásokra), és azokban is, egész életünkre. Ez egy ünnepélyes ígérettétel, ami szentmise keretében zajlik, s ahol köszöntjük új társainkat. Minden új fíliás egy ima formájában papírra is veti Istennek tett ígéretét. – Annak idején, ha a házasság szentségébe lépünk, átadhatjuk ezt az imát házastársunknak, mint ez egyik, általunk adható, legnagyobb ajándékot. – Ígéretünk jeleként, a Fília közös „ereklyéjét", egy kis keresztet, kapunk nyakunkba. Nem könnyű úton indulunk, ám nem is egyedül. Szinte egy nagy családdá nőttük ki magunkat. Nemcsak barátságok szövődnek köztünk, hanem őszinte, boldog, tiszta párkapcsolatok is, ezzel igazolva, hogy igenis, lehetséges egy ilyen utat járni.

Közösségünkbe *bárki beléphet,* aki úgy gondolja, szívesen velünk éli ezt az életformát. Sokszor szokták ezzel kapcsolatban kérdezni, mi van azokkal, akik már „lecsúsztak" erről?! Jézusról példát véve, természetesen nem tagadjuk meg tőlük sem a csatlakozás lehetőségét. Hiszen aki megbánja bűneit, újra kezdhet, és hozzánk hasonlóan ígéretet tehet az állapotbeli tisztaságra. Így teljes jogú társként fogadjuk magunk közé.

Engesztelés: Közös imáinkon Istenünket kérjük: „Könyörülj meg Szűz Mária országán, hiszen az ateizmus miatt sokan nem tudják, hogy mit cselekszenek. Add meg nekik a megtérés kegyelmét, hogy felismerjék bűneiket, és többé ne vétkezzenek. Fogadd el engesztelésünk elsősorban népünkért, de minden ember vétkeiért is."

A Fília találkozója

Közös imáink ***összetartó erőink*** közé tartoznak. Tudjuk, hogy szétszórva élünk az országban (Nyíregyháza, Budapest, Piliscsaba, Gödöllő, Vác, Győr, Debrecen, Eger, Szeged stb.), mégis jó úgy élni mindennap, hogy tudod: sok fiatal mondja veled együtt ezt az imát…

Tevékenység: Segítünk másokon és egymáson, a legapróbb dolgoktól kezdve a legnagyobb cselekedetig. És ha úgy adódik, hogy nem tudunk másként segíteni, mert a körülmények nem engedik, hát imádkozunk érte!

Tanúságtétel: Azon fáradozunk, hogy ezt az utat *megismertessük másokkal,* és megmutassuk, ez az irány nem élhetetlen! SŐT!

Egyik legnagyobb tanúságtételünk közé tartozik a FAVÉT: „Fiatalok A Világ Életéért Találkozó". Ez a találkozó idén, 2009 őszén hatodik alkalommal került megrendezésre (650 résztvevővel). Célunk, hogy általa közelebb vigyük a fiatalokat egy teljesebb életformához. Mindezt színes programokkal próbáljuk megvalósítani, hogy lehetőleg mindenki megtalálja a saját lelkének megfelelőt a találkozón.

Közösségünk építő eleme – mindaz, amit az előzőkben mondtunk: a *közös ima, a közös tevékenység, a közös misszió.*

Életünk fontos része még a **HEPE.** Ezt 2009-ben hatodik alkalommal „szerveztük meg". Igazából nem is mi szervezzük, hanem a Gondviselés. HEPE-be, azaz *Hernádpetribe* először 2004-ben mentünk. Akkoriban még csak a hely vicces rövidítése élt bennünk a HEPE szó alatt. Idővel azonban, ahogy kezdtük beimádkozni a helyet, több értelmet kapott: **HEPE: azaz *Hitet Erőt Pakolunk Egymásba.*** Egyhetes találkozó ez, minden nyáron, amikor meg tudunk állni, amikor időnk van, hogy egymásra figyeljünk, amikor helyre tudjuk pakolni magunkban az egy év alatt felgyülemlett kérdéseket, amikor fel tudunk töltődni a következő egy évre, amikor tovább tudjuk erősíteni a közösségen belüli baráti szálakat.

Közösségünk lényeges építő elemei ***az évközi találkozások*** is, amiket legalább *1–2 havonta* rendezünk. Egy-egy délután, vagy egy hétvége. A HEPE, valamint a rendszeres találkozók nemcsak a Közösség tagjait formálják, hanem alkalmat nyújtanak a „még nem fíliás tesóknak" is, hogy bepillantást nyerjenek életünkbe. Mert ugyan sokszor mesélünk nekik a Közösség életéről, mégsem tudjuk azt a csodát átadni, ami köztünk, Jézus segítségével működik… Azt bizony át kell élni, majd a hétköznapokban is meg kell élni.